

JAROSŁAW ŚLĘZAK

Wydział Zarządzania i Ekonomii
Politechnika Gdańska

Możliwości i bariery osiedleńcze imigrantów w Gdańsku po 1989 r.

Gdańsk jako miasto portowe, ośrodek przemysłu, edukacji przyciągał imigrantów z różnych stron świata. Do Gdańska, po zakończeniu II wojny światowej w 1945 r., zaczęli przybywać nowi mieszkańcy, pochodzący z różnych stron Polski centralnej i emigracji. Do Gdańska przybywali, oprócz Polaków, przedstawiciele mniejszości narodowych i etnicznych. Pojawili się Żydzi, Tatarzy, Ormianie, Białorusini, Rosjanie, Ukraińcy (przesiedleni w ramach akcji „Wisła” [Chodubski 2005, 23]. Przez wiele lat egzystowała społeczność niemiecka, która nie chciała bądź nie mogła przesiedlić się. W Gdańsku po II wojnie światowej element polski odgrywał dominującą rolę, to mniejszości narodowe zaznaczały swoją obecność, a obecnie tworzą w mieście jeden z elementów jego krajobrazu.

Położenie geopolityczne Gdańska na obszarze pogranicza związane z obecnością obcych sprzyja populizmowi zrozumienia procesów kulturowych i społecznych związanych z imigracją. Promuje się społeczeństwo wielokulturowe przeciwstawne monokulturowemu i homogenicznemu. Ma to znaczący wpływ na osiedlanie się w tym mieście imigrantów. Położony jest nad Zatoką Gdańską i zajmuje obszar 262 km², zamieszkiwany przez 458 tys. [Raport 2005]. osób. Wraz z Sopotem i Gdynią tworzy aglomerację nazywaną Trójmiastem. Położony jest na skrzyżowaniu trzech szlaków międzynarodowych: drogi krajowej nr 6 prowadzącej z Gdańska do Słupska, Koszalina i Szczecina, a dalej do Berlina, drogi krajowej nr 7 łączącej Gdańsk ze wschodnimi granicami państwa (droga krajowa nr 16), dalej z Warszawy i Krakowa do granicy czeskiej i słowackiej, drogi krajowej nr 1 z Gdańska przez Toruń, Łódź, Częstochowę, Bydgoszcz, Poznań, Wrocław (droga krajowa nr 5), wiodącej do granicy czeskiej i niemieckiej w południowo-zachodniej części Polski.

Gdańsk posiada połączenia lotnicze krajowe (m.in. z Warszawą, Krakowem, Poznaniem, Wrocławiem) i międzynarodowe (m.in. z Londynem, Dortmundem, Oslo, Kopenhagą) [Raport 2006, 8-14], autobusowe do Niemiec, Anglii, Rosji, Holandii, Francji, Włoch, Danii i na Litwę, morskie – pasażersko-samochodowe (prom Scandynavia do Nynäshamn w Szwecji), kolejowe.

Gdańsk jest stolicą województwa – regionu niezwykle atrakcyjnego dla inwestorów zagranicznych i skupia 13% zainwestowanego w Polsce kapitału

zagranicznego [www.gdansk.pl]. W 2005 r. zarejestrowanych było 58631 podmiotów gospodarczych, a stopa bezrobocia w 2005 r. wynosiła 9,6% [www.gdansk.pl]. Jest miastem atrakcyjnym turystycznie i w sezonie letnim 2005 r. odwiedziło go 1,5 mln turystów, głównie z Niemiec (32,2 tys.), Szwecji (24 tys.), Anglii (17,2 tys.), USA (9,8 tys.), Norwegii (8,7 tys.), Danii (4,8 tys.) [www.gdansk.pl]. W mieście funkcjonuje czternaście szkół wyższych, w których kształci się 72278 studentów, placówki naukowo-badawcze (m.in. Instytut Morski, Centrum Techniki Okrętowej CTO S.A., Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Instytuty Polskiej Akademii Nauk. Z ważniejszych danych wymienić należy liczbę bibliotek publicznych – 33, teatrów i instytucji muzycznych – 6, muzea – 20, liczbę turystów korzystających z noclegów hotelowych – 364,9 tys. [Dane z Referatu 2005, 36]. Organizowane są imprezy targowe (m.in. Międzynarodowe Targi Bursztynu) i jarmarki (m.in. św. Dominika). Opiekę komunalną w Gdańsku (m.in. ochrona praw i interesów obywateli, pomoc finansowa, opieka nad zatrzymanymi i aresztantami, bezpieczeństwo obywateli) realizują Urzędy Konsularne – Francji, Niemiec, Białorusi, Szwecji, Ukrainy, Danii, Hiszpanii, Meksyku, Peru, Chile, Litwy, Słowacji [www.katalog.trojmiasto.pl].

Jednym z elementów sprzyjających osadnictwu w Gdańsku są działające Kościoły i związki wyznaniowe, umożliwiają one udział w życiu religijnym (nabożeństwach i modlitwach). Oprócz Kościoła Rzymskokatolickiego [Desperak, Balon 2003, 471], funkcjonują: Bractwo Kapłańskie Św. Piusa X, Gmina Żydowska w Gdańsku, Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitami”, Karański Związek Religijny w RP, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Chrystusowy Ewangelicko-Metodystyczny w RP, Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce (mormoni), Kościół Katolicki obrządku bizantyjsko-ukraińskiego, Kościół Katolicki Obrządku Ormiańskiego, Kościół Polskokatolicki w RP, Kościół Wolnych Chrześcijan w RP, Kościół Zielonoświątkowy w RP, Muzułmański Związek Religijny w RP, Niezależna Gmina Wyznania Mojżeszowego z siedzibą w Gdańsku, Parafia Ewangelicko-Augsburska, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Strażnica – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe, Światowy Uniwersytet Duchowy Brahma Kumaris w Polsce, Wspólnota Religijna Lactovium Rosicrucianum, Zachodni Zakon Sufi w Polsce, Związek Wyznaniowy Wiara Baha’i w Polsce [Frankowski 2003, 159–328]. Siłą zespalałą działalność życie mniejszości narodowych i etnicznych są struktury organizacyjne, które są często instytucjami samopomocy, występują jako grupy w obronie interesów wspólnych, tradycji narodowych, rozwoju pracy i zachowaniu języka, a także pomagają nowo przybyłym imigrantom.

Istotne zmiany w położeniu mniejszości narodowych ujawniły się po przemianach ustrojowych, zapoczątkowanych po wyborach parlamentarnych z 4 czerwca 1989 r. Do podstawowych praw mniejszości narodowych, gwarantowanych prawem polskim należą:

- wolność zachowania i rozwoju własnego języka (m.in. prowadzona jest nauka języka litewskiego, białoruskiego, niemieckiego, rosyjskiego, ukraińskiego, hebrajskiego, arabskiego, greckiego, kaszubskiego),
- wolność zachowania obyczajów i tradycji oraz rozwoju własnej kultury i tworzenia własnych instytucji edukacyjnych, kulturalnych oraz takich, których celem jest ochrona tożsamości religijnych (działalność organizacji mniejszościowych i etnicznych, do których należą: Białoruskie Towarzystwo Kulturalne „Chatka”, Litewskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne, Stowarzyszenie Litwinów w Polsce, Związek Mniejszości Niemieckiej w Gdańsku, Gmina Wyznaniowa Żydowska w Gdańsku, Związek Ukraińców w Polsce koło w Gdańsku, Związek Tatarów RP, Związek Karaimów w Polsce, Rosyjskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe, Stowarzyszenie „Wspólnota Rosyjska”, Związek Rosjan w Polsce, Stowarzyszenie Staroobrzędowców w Polsce, Centralna Rada Romów, Stowarzyszenie Romów w Polsce, Centrum Kultury Romów w Polsce z siedzibą w Tarnowie, Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Cyganów RP „Solidarność”, Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Romów „Roma Union”, Stowarzyszenie Romów „Radość” w Gdańsku, Stowarzyszenie Kulturalne Polska-Azerbejdżan, Towarzystwo Greków w Polsce Oddział w Gdyni,
- prawo do uczestnictwa w rozstrzyganiu spraw dotyczących własnej tożsamości narodowej,
- przywileje wyborcze dla komitetów wyborczych organizacji mniejszości (Ustawa z 12 kwietnia 2001 r. Ordynacja do Sejmu RP i do Senatu RP – przewiduje zwolnienie komitetów wyborczych utworzonych przez organizacje mniejszości narodowych z wymogu przekroczenia 5% progu wyborczego).

Obok rozproszonej działalności społeczno-kulturalnej poszczególnych społeczności podejmowane są inicjatywy ogólniejsze, mające na celu stworzenie swoistej ich instytucji, podmiotu życia społecznego. W związku z tym w 1993 r. powołano w Gdańsku Forum Mniejszości Narodowych, które powzięło ideę utworzenia Domu Mniejszości Narodowych, a także zainicjowano organizację Festiwalu Mniejszości Narodowych. 14 czerwca 2001 r. powołano w Gdańskim Towarzystwie Przyjaciół Sztuki – Pracownię Tożsamości Kulturowej Gdańska i Pomorza, inicjująca m.in. spotkania mniejszościowe, których celem jest dokumentowanie wszelkich śladów działalności mniejszości narodowych, ich promocję i popularyzację [Chodubski 2005, 38]. Organizacje mniejszościowe otrzymują z budżetu państwa dotacje na dofinansowanie konkretnych wniosków programowych, w ramach prowadzonej przez nie działalności. W ramach opracowanego wieloletniego programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce w latach 2004–2013 przekazano środki z rezerwy celowej budżetu państwa pozostające w dyspozycji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, który jest odpowiedzialny za sprawy mniejszości narodowych i etnicznych [Uchwała Rady Ministrów 2003]. Celem Programu jest doprowadzenie do pełnego uczestnictwa Romów w życiu społeczeństwa obywatelskiego i zniwelowanie

różnic dzielących tę grupę od reszty społeczeństwa. Szczególnie istotne jest zniwelowanie różnic w dziedzinach: edukacji, zatrudnienia, zdrowia, higieny, warunków lokalowych. Uczestnikiem Programu jest Szkoła Podstawowa nr 65 w Gdańsku, do której uczęszcza 30 uczniów społeczności romskiej. W 2005 r. szkoła otrzymała dotację na realizację następujących zadań:

- etat asystenta edukacji romskiej (z MSWiA – 8300 zł),
- wyposażenie w książki i przybory (z MENiS – 1175 zł),
- na działalność teatru romskiego (z MSWiA – 2346 zł).

W 2006 r. środki na realizację programu „Integracja a romskie tradycje” (teatr romski w szkole – kultura, muzyka, taniec i śpiew, zakup instrumentów muzycznych), przekazano z MSWiA – 4000 zł, a na etat asystenta edukacji romskiej – 15648 zł [www.mswia.gov.pl 2007].

Na polską politykę migracyjną istotny wpływ mają przyjęte programy Unii Europejskiej w dziedzinie imigracji i udzielania azylu, a w szczególności Program Haski na rzecz „Utrwalania Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości w Unii Europejskiej” będący kontynuacją Programu z Tampere. Wspólna polityka migracyjna w obszarze legalnej imigracji zarobkowej musi być korzystna dla osób przybywających, aby mogły znaleźć szanse dla siebie, dla społeczeństw przyjmujących, a także dla rozwoju państw pochodzenia. Realizacja polityki migracyjnej Polski widoczna jest w Gdańsku, m.in. w udzielaniu zezwoleń na osiedlanie się, na zamieszkanie na czas oznaczony, zaproszeń dla cudzoziemców, wiz pobytowych dla cudzoziemców wydawanych przez Oddział do Spraw Cudzoziemców Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Gdańsk umożliwia osiedlanie się rodzinom polskiego pochodzenia z Kazachstanu. Podstawą prawną, poza ustawą o repatriacji, są zasady określone w gdańskim programie repatriacji [Uchwała Nr XXIV/351/96 1996]. Spośród 18 rodzin, które osiedliły się w Gdańsku od 1996 do 2006 r., 13 przybyło na zaproszenie władz miasta. Wszystkie zaproszone rodziny otrzymały mieszkania na zasadzie najmu. Przybyłym umożliwiono zatrudnienie, a młodzieży naukę w gdańskich szkołach wyższych, co niewątpliwie umożliwia im szybszą integrację w nowym środowisku. Bezpośrednio po przybyciu do Gdańska każda z rodzin otrzymała jednorazowe świadczenie premiovne z budżetu miasta na zagospodarowanie się [Uchwała Rady Miasta Gdańska 2002]. Większość repatriantów odbyła kurs adaptacyjny [www.gdansk.pl].

Ruchy migracyjne są dostosowywaniem się jednostek i grup społecznych do nowych rzeczywistości kulturowych, wyzwalają przedsiębiorczość, aktywność ludzką, kształtują postawy wobec różnych kultur i systemów wartości. Migracja jest źródłem realizacji określonych celów, dążeń, wartości oraz przewartościowań. Od współczesnego imigranta oczekuje się ogólnej orientacji w zakresie praw i obowiązków, dostosowania się do obowiązującego ładu normatywnoprawnego w danym miejscu osiedlenia, a także otwartości

na wyzwania edukacyjne [Chodubski 2006, 18–19]. Imigranci oraz mniejszości narodowe i etniczne napotykały w Gdańsku następujące bariery osiedleńcze:

1. Postrzeganie przez Polaków innych narodów przez pryzmat funkcjonowania w społeczeństwie polskim stereotypów, np. Niemców postrzega się jako agresorów, faszystów, pracowitych, zdyscyplinowanych, lubiących porządek, Romów (Cyganów) jako złodziei i brudasów, Ukraińców – rozbójników, rezunów, mściwych, fanatycznych i zacofanych, Białorusinów – biednych, zacofanych, bałaganiarskich, niewykształconych, niegospodarnych i ceniących życie rodzinne, Litwinów – patriotów, skromnych, bogatych, nadużywających alkoholu, Rosjan – brudnych, nadużywających alkoholu, militarystów, leniwych, biednych, zacofanych [Błuszkowski 2005, 46–60], Czechów i Słowaków – sympatycznych, niegościnnych, niepatriotycznych, Francuzów – tchórzliwych, wesołych, dobrych, sympatycznych, kulturalnych, Anglików – spokojnych, skrytych, Rumunów – brudnych, biednych, zacofanych, Szwajcarów – bogatych, uczciwych, mądrych, Szwedów – czystych, spokojnych, uczciwych, Albańczyków – zacofanych, Austriaków – muzycznych, Amerykanów – nowoczesnych, tolerancyjnych i przyjaznych, Chińczyków – brzydkich, spokojnych, mądrych, Arabów – religijnych, agresywnych, nietolerancyjnych, Żydów – religijnych, mądrych, bogatych, Murzynów – biednych, brudnych, muzycznych, z brakiem umiejętności współżycia z innymi i źle wychowanych, Hindusów – religijnych [Kowalski 1996, 130–151; Nawrocki 1990, 109–152].

Forma hierarchiczna dystansu i bliskości wobec narodów kształtuje się na podłożu czynników kulturowych: narody należące do zachodniego kręgu kulturowego są Polakom bliżsi, a narody kulturowo odległe są dla nich obce. Stosunek do cudzoziemców będzie różny, w zależności od roli, jaką pełnią w społeczeństwie i tak najczęściej jesteśmy skłonni akceptować obcokrajowców jako najbliższych sąsiadów, a próbujemy jako specjalistów, głównie lekarzy, nauczycieli, współpracowników, ale nie szefów. Polacy nie akceptują obcokrajowca jako księdza w swojej parafii, a także nie powierzyliby mu dziecka do opieki.

Postawy wobec cudzoziemców są w znacznym stopniu zdeterminowane przez kraj pochodzenia. Korzyści dostrzegamy przede wszystkim w obecności u nas obywateli państw zachodu, a zagrożenia częściej wiążemy z przyjazdami naszych sąsiadów ze Wschodu. Przyczyną tego rodzaju postaw są zaszłości historyczne, zajmowanie przez nich miejsc pracy, a także po 1989 r. ujawniło się stereotypowe postrzeganie przez media byłych obywateli ZSRR, m.in. informowanie o ich przestępczej działalności w Polsce [Wenzel 2006, 1–10]. Stereotypy kształtują bariery osiedleńcze uzależnione od kręgu kulturowego osób przybywających na Wybrzeże Gdańskie.

2. Poczucie „dyskryminacji historycznej” przedstawicieli mniejszości narodowych w Polsce jest związane nierozzerwalnie ze sprawami z przeszłości, różne dla każdej społeczności. Dotyczy to Ukraińców, Łemków, Niemców.

Ukraińcy i Łemkowie oczekują potępienia „Akcji Wisła”, natomiast mniejszość niemiecka przeprowadzonej w latach 1945–1947 akcji wysiedleńczej, dokonanej w warunkach uwłaczających godności ludzkiej – towarzyszyła jej wysoka śmiertelność [Łodziński 2003, 71].

3. Funkcjonowanie organizacji odwołujących się do nienawiści rasowej i wydawana przez nie literatura powodują pogorszenie klimatu społecznego, m.in. Narodowe Odrodzenie Polski, Front Narodowy, Polska Partia Narodowa, Młodzież Wszechpolska. Niepokoi to przedstawiciele mniejszości narodowych oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych, m.in. Helsińską Fundację Praw Człowieka [Łodziński 2003, 68].
4. Wraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej Polska przyjęła cały dorobek prawny Wspólnoty, w tym i postanowienia Układu z Schengen. Zmiany w polityce wizowej polegały na wprowadzeniu obowiązku wizowego dla obywateli państw trzecich, w tym Rosji, Białorusi i Ukrainy.
5. Komunikacja językowa odgrywa ważną rolę w porozumiewaniu się z czynnikami oficjalnymi. Wielu imigrantów przybywających do Polski nie zna języka polskiego, skomplikowane procedury wymagają od cudzoziemca wypełnienia wielu dokumentów w języku polskim, aby otrzymać zgodę, m.in. na pobyt czasowy, tolerowany, status uchodźcy, azyl polityczny czy otrzymanie obywatelstwa polskiego. Kontakty z urzędnikami różnych szczebli w celu załatwienia spraw związanych z przebywaniem na terytorium RP wymagają znajomości języka polskiego.
6. Bariery edukacyjne dotyczą głównie dzieci imigrantów, ponieważ z powodu nieznaności języka polskiego nie mogą uczęszczać do klas, zgodnie ze swoim wiekiem.
7. Mniejszości, mimo stworzenia swoich organizacji, mają ograniczone możliwości lokalowe. Wiele z nich w Gdańsku boryka się ze znalezieniem lokalu, a u większości spotkania odbywają się w domach członków stowarzyszeń, m.in. Białoruskie Towarzystwo Kulturalne „Chatka” (obecnie posiada niewielki lokal w Sopocie przy ul. Haffnera) – w wyniku tych problemów całkowicie zamarł ruch artystyczny Białorusinów w Gdańsku. Litwini również nie posiadają swojego lokalu, a miejscem spotkań jest mieszkanie przewodniczącego. Obecnie ze spłatą zadłużeń czynszowych boryka się mniejszość ukraińska w Gdańsku, zajmująca lokal przy ul. Długiej w Gdańsku.
8. Ograniczenie w funkcjonowaniu biur organizacji mniejszościowych, ponieważ w większości z nich występuje brak etatów, a jedynie opiera się ich działalność na pracy społecznej ich członków. Większość organizacji nie pobiera od swoich członków składek na działalność statutową.
9. Ograniczenia w finansowaniu działalności organizacji mniejszościowych i etnicznych mają miejsce na skutek wprowadzenia systemu konkursowego na realizację danego zadania programowego.
10. Nierejestrowanie grup wyznaniowych w Gdańsku w Departamencie Wyznań i Mniejszości Narodowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

i Administracji z powodu mniejszej ilości niż 100 obywateli polskich (m.in. odmówienie rejestracji Żydowskiej Gminy Reformowanej) [Frankowski 2003, 70].

Wyzwania przemian globalnych czynią kwestie narodowościowe i etniczne nośnymi w ładzie politycznym. Wiele mniejszości czuje się niedowartościowanych i nie znajduje dla siebie środków wyrazu w otaczającej ich rzeczywistości, co w konsekwencji prowadzi do ujawniania się napięć i konfliktów. W ładzie mniejszościowym wyraźnie ujawnia się prymat jednostek nad masowymi formami życia społeczno-politycznego, a w tym kulturalnego.

Podsumowując należy stwierdzić, że podstawową wartością we współczesnym ładzie migracyjnym jest nadrzędność praw człowieka wobec ustawodawstwa państwowego, tolerancji wobec różnych systemów wartości, urzeczywistnianiu demokracji parcytypatywnej. Osiedlaniem się imigrantów w Gdańsku powodowały względy ekonomiczne (wymiana handlowa), cywilizacyjne (edukacyjne według wzorów zachodnioeuropejskich), religijne (ruchy religijne), polityczne (uchodźcy, azyłanci) oraz warunki przemian ustrojowych po II wojnie światowej. Istotny wpływ na ukształtowanie się relacji między Polakami i imigrantami mają mity i stereotypy, a także komunikacja językowa.

Literatura

- Błuszkowski, J. 2005. *Stereotypy a tożsamość narodowa*. Warszawa.
- Chodubski, A. 2005. *Instytucjonalizacja narodowościowa na Pomorzu Gdańskim*. W: *Tożsamość kulturowa. Szkice o mniejszościach narodowych na Wybrzeżu Gdańskim*, red. A. Chodubski, 23.
- Chodubski, A. 2006. *Globalna społeczność obywatelska a mniejszości narodowe*, W: *Tożsamość kulturowa. Szkice o mniejszościach narodowych na Pomorzu Gdańskim*, red. A. Chodubski, H. Głogowska, 18-19. Gdańsk.
- Dane z Referatu Turystyki Urzędu Miejskiego w Gdańsku za 2005 r., 36.
- Desperak, J. Balon, J. 2003. *Tablica geograficzna*. Warszawa.
- Frankowski, P. 2003. *Grupy wyznaniowe w Gdańsku w warunkach współczesnych procesów globalizacyjnych*. Toruń.
- <http://www.mswia.gov.pl>, z dn. 23 maja 2007 r.
- <http://www.gdansk.pl/>, Gdańsk – oficjalna strona miasta.
- http://www.katalog.trojmiasto.pl/urzedzy_i_instytucje/ambasady_i_urzedzy_konsularne.
- Kowalski, M. 1996. *My i inni. Wyobrażenia młodych Polaków o różnych narodach*, W: *Inny – obcy – Wróg*, red. E. Nowicka, J. Nawrocki, 130-151. Warszawa.
- Lodziński, S. 2003. *Dyskryminacja czy nierówność. Problemy dyskryminacji osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce po 1989 roku*. W: *Integracja czy dyskryminacja? Polskie wyzwania i dylematy u progu wielokulturowości*, red. K. Iglicka, 71. Warszawa.
- Nawrocki, J. 1990. *Polskie obrazy obcych*. W: *Swoi i obcy*, red. E. Nowicka, t. 1, 109-152. Warszawa.

Raport o stanie miasta za 2005 rok.

Raport. Badania pasażerów, w tym turystów korzystających z zagranicznych połączeń lotniczych z Portu Lotniczego im. Lecha Wałęsy w Gdańsku za 2006 r. 8-14.

Uchwała Nr VIII/194/2003 z 24 kwietnia 2003 r. w sprawie określenia formy, wysokości i trybu przyznania pomocy dla rodziny Państwa Szyszkowskich, repatriantów z Kazachstanu, zaproszonych na pobyt stały do Gdańska.

Uchwała Nr XXXIV/1039/05 z 13 stycznia 2005 r. w sprawie określenia formy, wysokości i trybu przyznania pomocy dla Pani Olesi Anirosławowej, repatriantki z Kazachstanu, zaproszonej na pobyt stały do Gdańska.

Uchwała Nr XLVII/1615/06 Rady Miasta Gdańska w sprawie zapewnienia na terenie Miasta Gdańska warunków do osiedlania się nieokreślonej imiennie rodzinie polskiego pochodzenia repatriowanej z Kazachstanu lub innej republiki środkowo-azjatyckiej byłego ZSRR na czas nieokreślony.

Uchwała Nr XXIV/351/96 Rady Miasta Gdańska z 18 stycznia 1996 r. w sprawie osiedlania się w Gminie Gdańsk rodzin narodowości polskiej z Republiki Kazachstanu i innych republik środkowo-azjatyckich byłego ZSRR, zmieniona Uchwałą Nr XXIV/705/2000 Rady Miasta Gdańska z 18 stycznia 2000 r. w sprawie zmiany Uchwały XXIX/351/96 Rady Miasta Gdańska z dnia 18 stycznia 1996 r., która umożliwiła repatriację co najmniej dwóch rodzin rocznie.

Uchwała Rady Ministrów nr 209/2003 z 19 sierpnia 2003 r.

Uchwały Rady Miasta Gdańska z 29 sierpnia 2002 r. w sprawie określenia formy, wysokości i trybu przyznania pomocy dla rodzin Państwa Nowosieleckich i Państwa Bagińskich, repatriantów z Kazachstanu, zaproszonych na pobyt stały do Gdańska.

Wenzel, M. 09.08.2006. *Stosunek do obcokrajowców*. Komunikat, <http://www.cbos.pl>, 1-10.

Migration to Gdańsk after the Year 1989 – Opportunities and Barriers

Summary

Geopolitical location of Gdańsk, in the borderland, involves the presence of strangers and this creates favourable conditions for populist approach to cultural and social processes connected with the migration. One of elements in favour of settlement in Gdańsk are churches and religious congregations which enable emigrants to take part in religious life. What unites emigrants and enables them to settle down in Gdańsk are organizational structures of different kinds, and also appointed in 1993 the Forum of National Minorities. However, emigrants also encounter a lot of barriers in Gdańsk, among which we can mention: stereotypes, „historical discrimination”, and also language and educational barriers.